

BORIS LAZAREVSKÝ:

JITRO.

Pro mne zůstane patrné pro celý život památané jitro, kdy jsem se sestrou Zinou přijela na nádraží do stanice, abych jela do M., odkud jsem se měla vrátit jako vdaná žena. Byl říjen. Bylo chladno, často jsem se zachvívala — nevím, zda ranním chladem či zrúšením přes to, že mám zdravé nervy. Cítila jsem se jaksi ne svá.

Do příjezdu našeho vlaku zbývalo ještě přes dvě hodiny. Slunce ještě nevyšlo. Fialové obláčky na bledězeleném pozadí oblohy polehaly se již po krajích krásití zlatistými střížkami. Listí topolů, jež byly vysázeny podél nádražního peronu, bylo úplně žluté... Jak známé jsou mi ty topoly!

Procházející se se Zinou sem a tam po deskách peronu, zastavily jsme se na okamžik, když jsme došli na konec. Pohlédla jsem směrem, odkud jsme přijely, a překvapila mne prostota a zároveň neobyčejná kráska krajiny. V ní, jak říkaly mé bývalé kolegyně a kolegové ve škole, bylo cítiti 'náladu'. Zvláště krásná byla obloha — jakých tónů tam jen nebylo! Ze zvyku jála jsem si v duchu představovat, jakými barvami lze je vyjádřit na plátně. Nad vzdálenými stromy, docela nízkou nad horizontem, shasinala jítří hvězda (vždycky zapomenou její jméno), též podivuhodně krásná. Probudil se ve mně umělec — vášnivě se mi chtělo zachytiti i ty vzdálené stromy i tony oblohy i mráčky, jež řelý již před východem slunce.

— Víš, Zinočko, — řekla jsem sestře, — zajdeme do nádraží, vezmu si skřítku a barvami a půjdeme po trati tam k tomu nákladnímu vlaku — mám úžasnou chuť kreslit.

Zina ihned svolila; a ní se spíše shodnu, než s druhými sestrami. Ostatně nyní, kdy brzy nadejde chvíle, kdy se docela odloučíme od naší rodiny, milují všechny její členy zvláště vrozeně. Nejsem sentimentální, miluji

Petu víc než Toněva, Zachareviče, Němce Stahla i Veselovského dohromady, ale přes to je mi často do pláče. Slovítko 'matčiny': 'Rozmysli si to, šuročko — šuro, dobře si rozmysli, co chceš učinit' — nepřidávám významu, ale přes to dráždí bolestně můj sluch a připomínají se mi občas i v matčině nepřítomnosti.

Skřítku je již vzata a já se Zinou, bystře krácející a klopýtající, jdeme po pražecích k nekonečnému nákladnímu vlaku, stojícímu na vedlejší koleji.

Minuvše výhybku, jakž takž jsme uadly vedle dráhy. V skřítkě jsme objevily neveliký kousek skizzového kartonu; apesně jsem na něm načrtala kontury. V popředí na pravo byla lokomotiva; několika črtami nakreslila jsem její mohutnou figuru, dvěma vzmachy tužky naznačila jsem koleje, vzdalující se od nás ke stanici (v perspektivě jsem vůbec jistá), nakreslila jsem linii horizontu a chopila jsem se barev.

Spěchala jsem. Východ slunce se blížil, ale já chtěla jsem podat zejména osvětlení před úsvitem; cosi neobyčejně elegického a spolu povzbuzujícího lze cítiti v těch tónech oblohy!

Zinočka, ta milá bytost, otevřela široce oči, sledovala mou práci. Nebyla jsem ještě hotova a oblohou, když zpod horizontu jal se vyatupovat purpurový kotouč sluneční. Ale všecky hlavní, charakteristické tony svítání byly zachyceny. Brzy byla zhruba ukončena celá krajina. Do odjezdu vlaku, který nás měl odvézt, zbývalo ještě mnoho času. Jála jsem se pracovat lokomotivu, načrtnoutou v popředí. Skutečná lokomotiva dlouho nejvíla známek života kromě dobráckého syčení; potom však zazněly a tendru zvuky otvíraných dvířek od pece, a vyhlížely odtud dva jakési utrápení, ospalé obličej, pokryté sazemí; oba se čemusi usmívaly. Pohlédnuvši na ně i na celou kolosální figuru lokomotivy, vzpomněla jsem si náhle na jedného směšného člověka, který — neví, zda proto, že nemohl vy-

držeti ve své rodině, či proto, že miluje mne, pochopil, jak vzdálená jsem byla, jsem a budu všech jeho šilných tužeb i všeho s ním společného — zamlul si jezdit na tomto stroji. Domnívala jsem se, že je to u něho jen dočasný ná-fekt, že brzy opustí bezsměs noci, hladovění a to hrubé, neintelligentní prostředí, v něm zapadl, ale pracoval tam téměř celé léto. Vzpomínám si, jak před našim odjezdem na ves několikrát k nám přišel ve vysokých botách, ve studentské bluze, s obličejem opuchlým a se zanícenými očima, a jak jsem vždycky cítila výčitky svědomí, když se můj pohled setkal s těma očima.

I on, tak jako já, vedle mně ze všech aseter má nejráději Zinočku. Zdálo se mi, že cít jeho k Zině je vážný, ale instinkt mi naštěptával, že s ní sympatisuje proto jen, že já ji miluji. Kromě toho nebude již nikoho milovat. Sestry říkaly, že po odbytém kursu chystá se oženit, ale to je nesmysl... Vzpomínám si, že naposlědy, před našim odjezdem na ves, přišel z nádraží, aby se rozloučil s námi, vlastně se mnou. Nikdy jsem ho nemilovala a v poslední době jsem se i vyhýbala rozmluvám s ním, ale toho dne jsem si umínila býti k němu zvláště pozorná.

Odehazuje, velice si přál tento směšný člověk, abych ho pokřičovala; splnila jsem jeho přání, sotva zadržuje úsměv; potom si vyprosil ode mně darem nevelikou ikonku Matky Boží, kterou mi přivezla Zinočka — dala jsem mu ji. Byl tím hrozně potěšen a jak jsem se později dověděla, při jízdě se s ní nikdy nerozloučil. Říkáje, že jen díky tomu ani jednou se nedostal pod kola.

Člověk, schopný takových řečí by mne nemohl nikdy upoutat... a on si toho byl vědom. Jsem příliš korektní.

Pak přišlo léto a dlouho jsem ho neviděla, za to každodenně viděla jsem Petu a každého příštího jitra cítila jsem, že jsem Petovi — všim. Petův charakter nepodává se mému. Duš je ještě dítě,

přes to, že se pokládá za člověka, jenž mnoho prožil. Proto ho také nejvíce miluji. Ostatně, zodpovědět si přesně, proč zejména Petu miluji — nedovedu. Půd mne to k němu — to je všecko. U srovnání s jinými můmi cititeli je divoký a často bývá drsný, ale za to je vždycky upřímný a pravdivý. Čeká nás mnoho krásného. Sám Petu nemá rád malířství, ale je ochoten zamilovati si je, protože slyší, jak mnozí chválí mé malby. Petu ví, že se mi těžko bude žiti bez školy, bez žáků a žáček a učíni se, aby mi nahradil tento veliký nedostatek. V zimě nebudeme žiti na vsi. Petu říká, že hned po svatbě dostane v Petrohradě místo, jaké právě másto — neporozuměla jsem, ale to je rozhodně lhotejší, protože Petu, ať je kde-koli a čimkoli, vždycky zůstane tím Petou. Uvidím akademickou výstavu, uvidím Orlova a ještě několik kolegů ze školy. Cestou zajdeme do Moskvy, půjdeme do Trefakovské galerie, uvidím zase Řepinova Hrozného... Bude to štěstí opravdové, ne pozlátkové.

— Nu, šuro, skončila jsi? — promluvíla náhle vedle mne Zinočka — Skončila, — odpověděla jsem a složivši skřítku, odešla jsem se Zinou amérem ke stanici a zároveň k novému životu.

Přeložil Lad. Ryšavý. (Besedy Čas.)

V ČÍNSKÉM DIVADLE.

Známa je záliba Číňanů v divadle. Číňan po mnoho hodin dovede prosedět nebo prostáti v čínském divadle v atmosféře nesnístelné a neprojevuje nejmenší únavy. Soudí se jako naše obecnostvo. Ovšem, čínské divadlo poskytuje duši domorodého posluchače zcela něco jiného, než divadla evropská svým návštěvníkům: žádné řešení časových problémů, žádné filosofování, analysování duše lidské, leč život, život většínou zkarikovaný, směšný, fraško-vité situace a i tam, kde se jedná o tragiku, nezapomene Číňan na

vložky, jež bychom nazvali komedii...

Vstupme do čínského divadla. Za poměrně nepatrný peníz čtyř korun vykáží Evropanu loži prvního řádu, hned před jevištěm. V čínském divadle hraje se po celý den. Proto při zaplacení vstupného máte též nárok na "stravu," na čaj se zákusky, cukrovinkami a různými zavařeninami. V divadle, dřevěné to boudě, hlava na hlavě, atmosféra k nesnesení. Za to je tu pravá pastva pro oči. Převládají modré hedvábné šaty, avšak i všechny ostatní barvy jsou zastoupeny, jen dámské toalety zde nevidíte, neboť žena čínská nenavštěvuje veřejné divadlo. Nad touto barevnou směsicí vypínají se malebně žlutá, rudohnědá, opálená, bronzová nahá těla čínských dělníků a kulů, kteří v parteru jsou četně zastoupeni.

Hra musí býti velmi napínavou, neboť obecnostvo sotva že víme si evropského přechozího, který do-ati rozpačité ubírá se pestrobarevnou nezvyklou směsicí na vykázané reprezentační místo; všechny oči upřeny jsou na poměrně malé jeviště; diváci sedíci u úzkých stůlečků srkají čaj, požívají cukrovinky, smějí se, hru však na pjeté sledují. Časem zaburácí divadlem. "Hao! Hao!" — Výborné! Výborné!

Prohlédneme si nyní jeviště důkladněji. Jest to mírně zdvižené, překenné lešení, stěny potaženy jsou látkou, není kulis, ani opony, jen na zadní stěně jsou namalována domovní vrata a dvoje dveře. Před lešením hudba, jejíž produkce rvou vám sluch. Na levo upraveno místo, ovšem viditelné, pro převlékání se hereč.

Jeviště je celkem nepatrné. Po něm přecházejí postavy v pestrých krojích, ale co povídají, co vysokým falsetem zpívají, nelze sebe vycvičenějším uchu evropskému pro strašný hluk divadelního orchestru pochopiti. Konečně se jakž takž vpravujeme do situace; nějaká žena (převlečený muž), patrně hrdinka kusu, vstala z lavice, vklouzla za primitivní kulisu, do níž je vidět, na jevišti hrdina ku-

su dozpíval konečně svou bravurní arii s koloraturami, pak se posilnil dlouhým douškem čaje, který mu divadelní služba podal.

Hraje se patrně tak zv. wu-hi, historické válečné drama. Hrají je již od rána! Domněnka se potvrzuje: na jevišti vchází sebevdomé mohutná postava čínského válečníka v plné výzbroji — marciálně projíždí jeviště na holi, která zde nahraňuje koně, seakochi, vzpřimí se po vojensku, že není nepodoben pestré loutce, prohlásí své jméno, titul a poslán, vadne "na kůň" a odjede v pravo. Nová zajímavá figura na jevišti: čtyři válečníci obfadrně husím krokem v pestrých rouškách a bombaštických posicích táhnou jevištěm: toť nepřátelská válečná rada. Následuje monotomní dialog kožené a falsetovými partii pronášený. — Vše působí nezvykle, pohádkovitě, jest to však bez života, tuhé, škrobené, gesta automatiky odměřená, mimika tak nepřirozená, deklamace bez barvitosti tonu!

A tu pojednou uprostřed této bezpříkladné koženosti jiný herec vletí na jeviště a počne prováděti různé skoky, gesta, grimasy: následuje několik burleskních scén, provedených s takovou přirozeností, že celé auditorium vypukne v bouřlivé: "Hao! Hao!" Mezitím na jevišti objeví se hornatá krajina: vysokou horu představují dva stoly, které s akrobatickou zručností jsou k sobě postaveny a vztýčeny, a na úpatí této "hory" odehrává se rozhodná bitva... Dvě nepřátelská vojska se tu utkávají, a každé strany čest bojovníků, ale hluku za padasát.

Dvanáct bojovníků běhá po jevišti v takovém úprku, se na sebe a působí takový zmatek, že dojem válečné vřavy jest dost věrně napodoben. Nyní však přijde to nejlepší: Herec, který prováděl různé veselé kousky, tedy šašek dle terminologie, přikrade se k nepřátelskému generálu, uchopí jej za levou nohu a táhne po jedné noze skákajícího generála v plné výzbroji ku dvěřím. Ohromný a plaus zaburácí hledístem a kus končí... E. Š.

Chcete-li nejlepší pivo na západě, objednejte si

Triumph Beer

STORZOVO PIVO vaí se z nejlepšího ječmene, sladu, českého chmele žateckého a čistého artezského vody. Získalo nejvyšší ceny na třech mezinárodních výstavách a je dnes nejoblíbenějším pivem v zamississippičeských státech. Vaří se ho a prodává daleko více než kteréhokoli jiného piva na střed. Západě. Stojíte-li o jakost, čistotu a výbornou chuť při pití piva, pak vše to naleznete při pivu Storzovu. Než-li vám Storzovo pivo dostati v místě, pak vyplňte objednací lístek. Za správnou dodávku se ručí.

CHAS. STORZ Dealer in Moxx Brewing Co.'s Beer 1827-29 Sherman Ave. (Next door north of Storz Brewery) Omaha, Nebr.

OBJEDNACÍ LÍSTEK:

Form for ordering beer, including fields for name, address, and quantity of cases.

Prices, F. O. B. Omaha. Koupíme zpět od Vás svoj prázdnej lahve a zaplatíme za dopravu. Nebo je taky připočteme k dobru na Vašem účtu, jakmile je obdržíme a spočítáme. Zpětnou dopravu hrajdme.

Veškeré objednávky adresujte na Chas. Storz (Consumers Distributor) 1827-1829 Sherman ave., OMAHA, NEB.